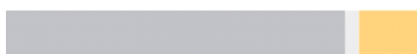

Ársskýrsla
peningaþvættisskrifstofu
ríkislögreglustjóra 2008

RÍKISLÖGREGLUSTJÓRINN

Útgefandi: Ríkislögreglustjórinn

www.rls.is

Umsjón: Eyjólfur Ármannsson löglærður fulltrúi

Útgefið í október 2009

PENINGAÞVÆTTISSKRIFSTOFA

ÁRSSKÝRSLA 2008

RÍKISLÖGREGLUSTJÓRINN

Október 2009

EFNISYFIRLIT

Formáli.....	4
I. Inngangur.....	5
II. Tilkynningarskyldir aðilar skv. lögum nr. 64/2006 og skyldur þeirra.....	6
III. Raunverulegur eigandi.....	7
IV. Alþjóðasamstarf um aðgerðir gegn peningabætti.....	7
V. Eftirfylgni við matskýrslu FATF um Ísland frá október 2006.....	9
VI. Lög nr. 77/2008 um breytingu á lögum um aðgerðir gegn peningabætti.....	9
VII. Frumvarp til laga um breytingu á almennum hegningarlögum nr. 19/1940.....	10
VIII. Skráning upplýsinga frá peningabættisskrifstofu í landskerfi lögreglunnar.....	10
IX. Ábyrgðarmenn aðgerða gegn peningabætti.....	11
X. Fjöldi tilkynninga til peningabættisskrifstofu um grunsamleg viðskipti árið 2008.....	12
XI. Þróun í fjölda tilkynninga árin 1993-2008.....	13
XII. Fræðslufundir á vegum peningabættisskrifstofu.....	13
XIII. Þróun og aðferðir við peningabætti	14
XIV. Dómar sem fjalla um peningabætti.....	14
XV. Verkefni fram undan.....	15
XVI. Fylgiskjöl.....	16
A. Leiðbeiningar um tilkynningar vegna gruns um peningabætti og fjármögnun hryðjuverka.....	17
B. Eyðublað –Tilkynning um grun um peningabætti og fjármögnun hryðjuverka.....	20
C. Eyðublöð – Áreiðanleikakönnun viðskiptamanns	
1) Einstaklingur búsettur hérlendis.....	21
2) Íslenskur lögaðili.....	22
D. Lagaákvæði sem koma til skoðunar við áreiðanleikakönnun.....	23

FORMÁLI

Ársskýrsla þessi er unnin með vísan til 13. gr. reglugerðar nr. 626/2006 um meðhöndlun tilkynninga um ætlað peningabætti. Samkvæmt reglugerðarákvæðinu skal peningabættisskrifstofa varðveita og birta árlega upplýsingar um fjölda tilkynninga um grunsamleg viðskipti, hvernig tilkynningum er fylgt eftir, fjölda tilvika sem rannsakaður er, fjölda einstaklinga sem eru saksóttir eða dæmdir fyrir peningabætti eða fjármögnun hryðjuverka, verðmæti og tegund eigna sem hafa verið kyrrsettar eða lagt hald á á grundvelli laga um meðferð opinberra mála eða gerðar upptækar á grundvelli almennra hegningarlaga. Peningabættisskrifstofa skal einnig miðla nýjustu upplýsingum um aðferðir við peningabætti og fjármögnun hryðjuverka til tilkynningarskyldra aðila og hvernig unnt sé að greina viðskipti sem falla undir ákvæði laga um aðgerðir gegn peningabætti og fjármögnun hryðjuverka. Hugtakið peningabættisskrifstofa er hér notað yfir Financial Intelligence Unit (FIU). Ríkislögreglustjóri annast móttöku tilkynninga á grundvelli laga um aðgerðir gegn peningabætti og fjármögnun hryðjuverka, sbr. 2. mgr. 2. gr. reglugerðar nr. 804/2007 um rannsókn og saksókn efnahagsbrota. Peningabættisskrifstofa er sú eining innan embættis ríkislögreglustjóra þar sem móttaka og meðhöndlun tilkynninga um grunsamlega viðskiptahætti fer fram samkvæmt 17. og 18. gr. laga um aðgerðir gegn peningabætti og fjármögnun hryðjuverka, sbr. 1. tölul. 2. gr. reglugerðar nr. 626/2006.

I. INNGANGUR

Peningaþvættisskrifstofa er hluti af efnahagsbrotadeild ríkislögreglustjóra. Meðal helstu verkefna peningaþvættisskrifstofu á árinu 2008, auk hefðbundinna starfa, sem eru móttaka og greining tilkynninga um grun um peningaþvætti og fjármögnun hryðjuverka, var þátttaka í vinnu við eftirfylgni íslenskra stjórnvalda vegna athugasemda í matskýrslu Financial Action Task Force (FATF) frá 2006, sem Ísland þurfti að gera grein fyrir á aðalfundi FATF í október 2008. Sú vinna fór fram með þátttöku efnahagsbrotadeildar í störfum ráðgjafanefndar um aðgerðir gegn peningaþvætti og fjármögnun hryðjuverka, sem er samstarfsvettvangur ráðuneyta og stofnana auk fulltrúa tilkynningarskyldra aðila um málaflokkinn. Sem hluti af eftirfylgninni var endurskoðun laga nr. 64/2006 um aðgerðir gegn peningaþvætti og fjármögnun hryðjuverka með tilliti til ofangreindra athugasemda FATF. Var þeim lögum breytt 19. júní 2008 með lögum nr. 77/2008. Einnig var áfram lögð sérstök áhersla á að kynna málaflokkinn fyrir tilkynningarskyldum aðilum.

Mikilvægt er að íslenskt viðskiptalíf og fjármálakerfi sé meðvitað um hættuna af peningaþvætti og fjármögnun hryðjuverka og geri sér grein fyrir hvernig bregðast eigi við þeirri hættu. Í því sambandi er mikilvægt að tilkynningarskyldir aðilar fari í hvívetna að lögum nr. 64/2008 um aðgerðir gegn peningaþvætti með síðari breytingum og uppfylli alþjóðlegar kröfur um aðgerðir gegn peningaþvætti og fjármögnun hryðjuverka. Í því sambandi er mikilvægt að fagfélög tilkynningarskyldra aðila taki þátt í alþjóðlegu samstarfi um aðgerðir gegn peningaþvætti á vettvangi þeirra alþjóðasamtaka sem þau eru aðilar að.

Skortur á aðgerðum gegn peningaþvætti og fjármögnun hryðjuverka getur haft alvarlegar afleiðingar bæði fyrir fjármálafyrirtæki og fjármálakerfið í heild og haft veruleg áhrif á orðspor íslensks fjármálamarkaðar og viðskiptalífs.

II. TILKYNNINGARSKYLDIR AÐILAR SKV. LÖGUM NR. 64/2006 OG SKYLDUR ÞEIRRA

Tilkynningarskyldir aðilar samkvæmt 2. gr. laga nr. 64/2006, um aðgerðir gegn peningabætti og fjármögnun hryðjuverka eru eftirtaldir:

- a. Fjármálafyrirtæki samkvæmt skilgreiningu laga um fjármálafyrirtæki.
- b. Líftryggingafélög og lífeyrissjóðir.
- c. Vátryggingamiðlarar og vátryggingaumboðsmenn samkvæmt lögum um miðlun vátrygginga þegar þeir miðla líftryggingum eða öðrum söfnunartengdum tryggingum skv. 23. gr. laga um vátryggingastarfsemi, nr. 60/1994.
- d. Útibú erlendra fyrirtækja sem staðsett eru á Íslandi og falla undir a–c-lið.
- e. Einstaklingar eða lögaðilar sem í atvinnuskyni stunda gjaldeyrisviðskipti eða yfirfærslu peninga og annarra verðmæta.
- f. Lögmenn og aðrir lögfræðingar í eftirfarandi tilvikum:
  - i. þegar þeir sjá um eða koma fram fyrir hönd umbjóðanda síns í hvers kyns fjármála- eða fasteignaviðskiptum;
  - ii. þegar þeir aðstoða við skipulagningu eða framkvæmd viðskipta fyrir umbjóðanda sinn hvað varðar kaup og sölu fasteigna eða fyrirtækja, sjá um umsýslu peninga, verðbréfa eða annarra eigna umbjóðanda síns, opna eða hafa umsjón með banka-, spari- eða verðbréfareikningum, útvega nauðsynlegt fjármagn til að stofna, reka eða stýra fyrirtækjum eða stofna, reka eða stýra fjárvörslusjóðum, fyrirtækjum og áþekktum aðilum.
- g. Endurskoðendur.
- h. Aðrir einstaklingar og lögaðilar þegar þeir í starfi sínu inna af hendi sömu þjónustu og talin er upp í f-lið, t.d. skattaráðgjafar eða aðrir utanaðkomandi ráðgjafar.
- i. Fasteigna-, fyrirtækja- og skipasalar.
- j. Einstaklingar eða lögaðilar sem í atvinnuskyni selja hluti sem greitt er fyrir með reiðufé, hvort sem viðskiptin fara fram í einni greiðslu eða fleiri sem virðast tengjast hver annarri, að fjárhæð 15.000 evrur eða meira miðað við opinbert viðmiðunargengi eins og það er skráð hverju sinni.
- k. Þjónustuaðilar á sviði fjárvörslu og fyrirtækjaþjónustu, sbr. skilgreiningu í 3. gr.
- l. Einstaklingar eða lögaðilar sem hlotið hafa starfsleyfi á grundvelli laga um happdrætti, eða til reksturs fjársafnana og happdrætta á grundvelli sérлага þegar greiddir eru út vinningar.

Vakin er athygli á j-lið hér að ofan. Undir hann geta t.d. fallið bílasalar, skartgripasalar, listmunasalar og allir þeir sem í atvinnuskyni selja hluti fyrir reiðufé að fjárhæð 15.000 evrur eða meira.

Tilkynningarskyldum aðilum er skylt að láta athuga gaumgæfilega öll viðskipti sem grunur leikur á að rekja megí til peningabættis og fjármögnunar hryðjuverka og tilkynna lögreglu um viðskipti þar sem slík tengsl eru talin vera fyrir hendi. Gildir þetta einkum um viðskipti sem eru óvenjuleg, mikil eða flókin, með hliðsjón af venjubundinni starfsemi viðskiptamannsins eða virðast ekki hafa fjárhagslegan eða lögmatan tilgang, sbr. 1. mgr. 17. gr. laga nr. 64/2006.

Fái Fjármálaeftirlitið, önnur stjórnvöld eða aðrir fagaðilar sem hafa eftirlit með starfsemi tilkynningarskyldra aðila í störfum sínum vitneskju um viðskipti sem tengjast peningabætti eða fjármögnun hryðjuverka eða upplýsingar um viðskipti sem grunur leikur á að tengist peningabætti eða fjármögnun hryðjuverka skal það tilkynnt til lögreglu, sbr. 26. gr. laga nr. 64/2006.

III. RAUNVERULEGUR EIGANDI

Lagaskylda er á tilkynningarskyldum aðilum að afla upplýsinga um raunverulegan eiganda áður en viðskiptasambandi er komið á eða áður en viðskipti eiga sér stað. Það er lykilatriði í því að viðskiptamaður sanni á sér deili. Sjá 5. gr. laga nr. 64/2006.

Hugtakið raunverulegur eigandi er skýrt í 4. tölulið 3. gr. laganna, þar sem segir eftirfarandi:

Raunverulegur eigandi: Einstaklingur, einn eða fleiri, sem í raun á eða stýrir þeim einstaklingi og/eða lögaðila sem skráður er fyrir eða framkvæmir viðskiptin.

Raunverulegur eigandi telst m.a. vera:

- a. Einstaklingur eða einstaklingar sem í raun eiga eða stjórna lögaðila í gegnum beina eða óbeina eignaraðild að meira en 25% hlut í lögaðilanum, ráða yfir meira en 25% atkvæðisréttar eða teljast á annan hátt hafa yferráð yfir lögaðila. Ákvæðið á þó ekki við um lögaðila sem skráðir eru á skipulegum markaði samkvæmt skilgreiningu [laga um kauphallir].
- b. Einstaklingur eða einstaklingar sem eru framtíðareigendur að 25% eða meira af eignum fjárvörslusjóðs eða svipaðs löglegs fyrirkomulags, eða hafa yferráð yfir 25% eða meira af eignum hans. Í tilvikum þar sem ekki hefur enn verið ákveðið hverjir munu njóta góðs af slíkum fjárvörslusjóði telst raunverulegur eigandi vera sá eða þeir sem sjóðurinn er stofnaður fyrir eða starfar fyrir.

Af skilgreiningunni sést að með raunverulegum eiganda er alltaf átt við **einstakling** sem í raun á eða stjórnar lögaðila í gegnum beina eða óbeina eignaraðild. Lögaðili getur aldrei verið raunverulegur eigandi. Við áreiðanleikakönnun viðskiptamanns í upphafi viðskiptasambands eða einstakra viðskipta er mjög mikilvægt að gera sér grein fyrir þessu. Ekki er nægjanlegt að vísa til annars lögaðila sem raunverulegs eiganda lögaðila við upphaf viðskiptasambands eða þegar viðskipti eiga sér stað.

Alltaf þurfa því að liggja fyrir upplýsingar um hvaða einstaklingur er raunverulegur eigandi við upphaf viðskiptasambands til að uppfylla lagaskylduna um öflun upplýsinga um raunverulegan eiganda, sbr. 2. mgr. 5. gr. laga nr. 64/2006 um aðgerðir gegn peningaþvætti og fjármögnun hryðjuverka, sbr. 4. tölul. 3. gr. sömu laga.

Hér má einnig benda á að hafi einstaklingur eða starfsmaður tilkynningarskylds aðila vitneskju um eða ástæðu til að ætla að tiltekin viðskipti fari fram í þágu þriðja manns skal viðskiptamaður krafinn upplýsinga um hver sá þriðji maður er, sbr. 5. mgr. 5. gr. laga nr. 64/2006.

IV. ALPJÓÐASAMSTARF UM AÐGERÐIR GEGN PENINGAÞVÆTTI

Alþjóðlegt samstarf er mikilvægt á sviði aðgerða gegn peningaþvætti og fjármögnunar hryðjuverka og hefur íslenska ríkið verið þátttakandi í því. Peningaþvætti er alþjóðlegt vandamál í viðskiptum og er stór þáttur í alþjóðlegri glæpastarfsemi, svo sem fíkniefnaviðskiptum og hryðjuverkum. Á alþjóðavettvangi hefur barátta gegn peningaþvætti verið eflað með afgerandi hætti enda er alþjóðleg samvinna mikilvæg á þessu sviði.

Mikilvægt að fagfélög tilkynningarskyldra aðila taki þátt í alþjóðlegu samstarfi um að aðgerðir gegn peningaþvætti á vettvangi þeirra alþjóðasamtaka sem þau eru aðilar að, sérstaklega innan Evrópu. Þar ættu íslensk fagfélög að geta nálgast ýmsar mikilvægar upplýsingar um „bestu framkvæmd“ aðgerða gegn peningaþvætti.

Íslensk lög nr. 64/2006 um aðgerðir gegn peningabætti eiga sér alþjóðlegar rætur. Fyrirmynd laganna er tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2005/60/EB, um ráðstafanir gegn því að fjármálakerfið sé notað til peningabættis og til fjármögnunar hryðjuverka. Þau byggjast því á EES-samningnum. Íslensk löggjöf á þessu sviði verður því að uppfylla kröfur tilskipunarinnar og EES-samningsins og fellur hún undir eftirlit Eftirlitsstofnunar EFTA (ESA), sem hefur eftirlit með framkvæmd Íslands á EES-samningnum. Tilskipun 2005/60/EB sækir fyrirmynd sína til tilmæla FATF.

Financial Action Task Force on Money Laundering (FATF) er alþjóðlegur vinnuhópur sem stofnaður var árið 1989 í París, á leiðtogafundi sjö helstu iðnríkja heims. Hlutverk FATF er að vinna að aðgerðum til að koma í veg fyrir að fjármálakerfið sé misnotað í þeim tilgangi að koma illa fengnu fé í umferð. Ísland gekk til samstarfs við FATF í september 1991 og með því skuldbatt Ísland sig til að samræma löggjöf og starfsreglur að tillögum FATF. Fulltrúi ríkislögreglustjóra og efnahagsbrotadeildar sótti fund á vegum FATF síðast í lok janúar 2008 en ekki síðan. Seint á árinu 2001 var baráttunni gegn fjármögnun hryðjuverka bætt við hlutverk FATF. Á fundi helstu iðnríkja heims (G8) í júní 2007 var ákveðið að FATF tæki að sér að vinna að aðgerðum gegn fjármögnun geryðingarvopna.

Hlutverk og starfssvið FATF er þrenns konar:

- (1) Að semja staðla fyrir aðgerðir í hverju ríki gegn peningabætti og fjármögnun hryðjuverka. Árið 1990 gaf FATF út 40 tilmæli um aðgerðir gegn peningabætti og þau hafa verið endurskoðuð tvisvar, 1996 og 2003. Níu sérstök tilmæli um aðgerðir gegn fjármögnun hryðjuverka hafa síðan bæst við. Tilmælin eru birt á heimasíðu FATF, www.fatf-gafi.org.
- (2) Að leggja mat á aðgerðir ríkja til að innleiða þessa staðla. FATF gerir með nokkurra ára millibili úttekt og mat á lögum, reglum og starfsaðferðum hvers aðildarríkis og skrifar matskýrslu um aðgerðir ríkjanna á sviðinu. Síðasta matskýrsla FATF um Ísland er frá árinu 2006 og má finna hana ásamt útdrætti á heimasíðu FATF, www.fatf-gafi.org undir „Other Mutual Evaluation Reports“.
- (3) Að rannsaka og læra að þekkja aðferðir þeirra sem stunda peningabætti og fjármagna hryðjuverk. Fjallað er um rannsóknir og fræðslu FATF á aðferðum peningabættis í kafla X.

Egmont Group er alþjóðlegur samstarfsvettvangur peningabættisskrifstofa (Financial Intelligence Units - FIU) í heiminum, sem stofnaður var árið 1995 til að stuðla að aukinni alþjóðasamvinnu gegn peningabætti og fjármögnun hryðjuverka. Yfir hundrað peningabættisskrifstofur í jafnmörgum löndum eiga nú aðild að Egmont Group. Ísland var eitt af fyrstu ríkjunum til að taka þátt í samstarfinu og greiðir þar aðildargjald. Fulltrúi Íslands sótti síðast fund á vegum samtakanna árið 2007 en ekki síðan. Skrifstofa Egmont Group er í Toronto í Kanada. Samstarfið innan Egmont Group er peningabættisskrifstofu mjög mikilvægt. Það veitir aðgang að lokuðu gagnatryggðu tölvupóstkerfi og heimasíðu með upplýsingum um varnir gegn peningabætti og fjármögnun hryðjuverka, auk þess sem tölvupóstkerfið veitir peningabættisskrifstofu aðgang að upplýsingum um fyrirtæki og einstaklinga í yfir eitt hundrað ríkjum skv. einfaldri beiðni þar um, þar á meðal s.k. aflandsríkjum. Íslenska peningabættisskrifstofan hefur haft aðgang að tölvukerfinu frá 2004. Opinber heimasíða Egmont Group er www.egmontgroup.org.

Peningabættisskrifstofa sendi 10 fyrirspurnir til útlanda í gegnum Egmont-vefinn á árinu 2008. Skrifstofan tók á móti og svaraði 21 erlendra fyrirspurn frá sama tíma.

V. EFTIRFYLGNI VIÐ MATSSKÝRSLU FATF UM ÍSLAND FRÁ OKTÓBER 2006

Financial Action Task Force (FATF) gerði árið 2006 sína þriðju úttekt á íslensku fjármálakerfi, lagaumhverfi og lagaframkvæmd stofnana og fyrirtækja varðandi aðgerðir gegn peningaþvætti og fjármögnun hryðjuverka. Úttektin byggðist á mati gagnvart tilmælum FATF. Matsnefnd FATF fundaði m.a. með ríkislögreglustjóra og starfsmönnum efnahagsbrotadeildar og peningaþvættisskrifstofu. Í matsskýrslunni frá 2006 komu fram mikilvægar ábendingar um úrbætur. Fjallað var um athugasemdir FATF sem lutu að peningaþvættisskrifstofu í ársskýrslu skrifstofunnar fyrir árið 2006 og eftirfylgni hvað peningaþvættisskrifstofu varðar í ársskýrslu 2007.

Á aðalfundi FATF í október 2008 skiluðu íslensk stjórnvöld svokallaðri eftirfylgniskýrslu við matsskýrsluna frá 2006. Í eftirfylgniskýrslunni gera íslensk stjórnvöld FATF grein fyrir aðgerðum sínum vegna ábendinga FATF við þau þar sem Ísland fékk einkunnina PC og NC. Fyrstu viðbrögð við eftirfylgniskýrslunni voru góð en Ísland er enn í svokallaðri árlegri eftirfylgni.

VI. LÖG NR. 77/2008 UM BREYTINGU Á LÖGUM UM AÐGERÐIR GEGN PENINGAÞVÆTTI

Mikilvægur þáttur í að bregðast við athugasemdum FATF er lutu að löggjöf á þessu sviði var setning laga nr. 77/2008 um breytingu á lögum nr. 64/2006 um aðgerðir gegn peningaþvætti og fjármögnun hryðjuverka. Breytingalögin miða að því að bregðast við athugasemdum sem gerðar voru við íslensk lög og reglur í matsskýrslu FATF árið 2006.

Með breytingarlögunum voru gerðar mikilvægar breytingar er lutu að framkvæmd könnunar á áreiðanleika upplýsinga um viðskiptamenn í 5. gr. laganna. Einnig var IV. kafla laganna gjörbreytt og tekin upp svokölluð einfölduð áreiðanleikakönnun á viðskiptamönnum í stað undanþága sem áður voru. Er það líka í meira samræmi við tilskipun Evrópusambandsins um efnið. Auk þessa kom í lögina 15. gr. a sem áður var í reglugerðarákvæði. Þá voru gjaldeyrisskiptastöðvar og peninga- og verðmætasendingarþjónusta gerð skráningar- og eftirlitsskyld hjá Fjármálaeftirlitinu. Með lögunum var Neytendastofu falið eftirlit með aðilum sem eru tilkynningarskyldir aðilar skv. j-lið 1. mgr. 2. gr. laganna. Mikilvægt er að tilkynningarskyldir aðilar sem aðrir kynni sér ofangreindar lagabreytingar.

Ein helsta breytingin með lögunum var að orðskýringunni á peningaþvætti var breytt. Hugtakið peningaþvætti er nú skilgreint á eftirfarandi hátt í 3. gr. laga nr. 64/2008, sbr. 2. gr. laga nr. 77/2008:

Peningaþvætti: Þegar einstaklingur eða lögaðili tekur við eða aflar sér eða öðrum ávinnings með broti sem er refsivert samkvæmt almennum hegningarlögum eða öðrum lögum. Hér er einnig átt við það þegar einstaklingur eða lögaðili umbreytir slíkum ávinningi, flytur hann, sendir, geymir, aðstoðar við afhendingu hans, leynir honum eða upplýsingum um uppruna hans, eðli, staðsetningu, ráðstöfun eða flutningi ávinnings eða stuðlar á annan sambærilegan hátt að því að tryggja öðrum ávinning af slíkum refsiverðum brotum.

Með breytingunni er gildissvið peningaþvættis rýmkað, þannig að það taki ekki einungis til frumbrota á almennum hegningarlögum og þeirra brota sem þar voru talin upp, „svo sem auðgunarbroti eða meiri háttar skatta- eða fíkniefnabroti, tollalögum, lögum um ávana- og fíkniefni, áfengislögum og

lyfjalögum“ en í stað þess kemur inn í orðskýringuna almenna orðalagið „eða öðrum lögum“. Breytingin var gerð til samræmis við frumvarp dómsmálaráðherra um breytingar á almennum hegningarlögum nr. 19/1940 með síðari breytingum, þar sem lögð er til breyting á peningaþvættisákvæði laganna, 264. gr. Með frumvarpinu er lagt til að gildissvið peningaþvættisbrots verði rýmkað, þannig að það taki ekki einungis til frumbrota á almennum hegningarlögum og þeirra brota sem þar eru talin upp, jafnvel þótt sú upptalning sé ekki tæmandi, heldur einnig til refsiverðra frumbrota á öllum öðrum lögum. Það frumvarp hefur hins vegar ekki orðið enn að lögum.

VII. FRUMVARP TIL LAGA UM BREYTINGU Á ALMENNUM HEGNINGARLÖGUM NR. 19/1940

Í árskýrslum peningaþvættisskrifstofu fyrir árin 2006 og 2007 er fjallað um mikilvægi þess að farið yrði að tilmælum í skýrslu FATF er lúta að eignaupptöku, frýstingu fjár og haldlagningu ávinnings af brotum, sem og tilmælum sama efnis í úttektarskýrslum GRECO (samtökum ríkja innan Evrópuráðsins gegn spillingu). Í þessum tilmælum er farið fram á að lagaákvæði um eignaupptöku verði víkkuð og sönnunarbyrðinni snúið við til að auka möguleika á notkun slíkra ákvæða.

Lagaákvæði sem kveður á um skyldu á eignaupptöku hjá brotamanni dæmdum fyrir alvarleg brot, nema hann geti sannað að eignarinnar hafi verið aflað með löglegum hætti (öfug sönnunarbyrði), myndi fela í sér grundvallarbreytingu í baráttunni gegn alvarlegri brotastarfsemi sem oft á tíðum getur verið mjög ábatasöm. Þetta yrði sérstaklega áhrifamikið við eignaupptöku í fíkniefnamálum og öðrum alvarlegum málum þar sem eignir eru í vörslu þriðja aðila.

Dómsmálaráðherra lagði í nóvember 2007 fyrir Alþingi (135. löggjafarþing 2007–2008) frumvarp til breytinga á almennum hegningarlögum nr. 19/1940.¹ Dómsmálaráðherra lagði aftur fram sama frumvarp árið 2008 (þskj. 33 — 33. mál. Lagt fyrir Alþingi á 136. löggjafarþingi 2008–2009). Í hvorugt skiptið hlaut frumvarpið afgreiðslu, en frumvarpið hefur nú örlítið breytt verið lagt fram á sumarþingi 2009. Í frumvarpinu eru heimildir sem myndu fela í sér grundvallarbreytingu í baráttunni gegn alvarlegri brotastarfsemi sem oft á tíðum er gríðarlega ábatasöm og er því mjög bagalegt að frumvarpið hafi ekki orðið enn að lögum.

VIII. SKRÁNING UPPLÝSINGA FRÁ PENINGAÞVÆTTISSKRIFSTOFU Í LANDSKERFI LÖGREGLUNNAR

Undanfarin misseri hefur verið unnið að gerð gagnagrunns til að skrá upplýsingar frá peningaþvættisskrifstofu í landskerfi lögreglunnar og er það hluti uppfærslu á tölvukerfi lögreglunnar.

Við skráningu í landskerfi lögreglunnar mun peningaþvættisskrifstofa úthluta upplýsingum til þeirra lögregluembættis og deilda innan lögreglunnar þar sem talið er að upplýsingarnar geti haft þýðingu við rannsókn mála. Peningaþvættisskrifstofa mun þannig með markvissari hætti en áður miðla

---

¹ Fjallað var ítarlega um frumvarpið í árskýrslu peningaþvættisskrifstofu fyrir árið 2007.

upplýsingum úr tilkynningum um grun um peningabætti og fjármögnun hryðjuverka til staðarlögreglu og deilda lögreglunnar. Kerfið mun veita mun betri yfirsýn yfir notkun upplýsinganna en áður hefur verið kostur á. Hægt verður að fá mikilvægar tölfræðiupplýsingar um notkun upplýsinganna í málum sem eru í lögreglurannsókn. Kerfið verður þannig uppbyggt að móttökuaðili upplýsinganna þarf að gefa ákveðnar tölfræðiupplýsingar um notkun þeirra við lokun máls. Peningabættisskrifstofa mun þannig geta fengið upplýsingar um gagnsemi þeirra upplýsinga sem miðlað er til staðarlögreglu og hvernig þær eru notaðar við rannsókn mála.

Skráning upplýsinganna í landskerfi lögreglunnar byggist á 11. gr. reglugerðar nr. 626/2006, um meðhöndlun tilkynninga um ætlað peningabætti, en þar segir eftirfarandi: „Nú eru upplýsingar sem peningabættisskrifstofa móttækur í tengslum við tilkynningu um grunsamlega viðskiptahætti mikilvægar lögreglurannsóknarupplýsingar og skal þá skrásetja slíkar upplýsingar í landskerfi lögreglunnar. Skráning upplýsinga skal vera með þeim hætti að hún beri ekki með sér hver tilkynnandi er og á hvers vegum viðkomandi starfar.“

IX. ÁBYRGÐARMENN AÐGERÐA GEGN PENINGABÆTTI

Lagaskylda er á tilkynningarskyldum aðilum að tilnefna úr hópi stjórnenda ábyrgðarmann aðgerða gegn peningabætti og tilkynna um hann til lögreglu, sbr. 22. gr. laga nr. 64/2006.

Mikilvægt er að tilkynningarskyldir aðilar fylgi þessari lagaskyldu og tilkynni um ábyrgðarmann en á það hefur skort hjá öðrum en fjármálafyrirtækjum. Tilkynningar um ábyrgðarmenn aðgerða gegn peningabætti skal senda til peningabættisskrifstofu ríkislögreglustjóra.

Ábyrgðarmaðurinn skal annast tilkynningar um grun um peningabætti og sjá til þess að mótaðar séu samræmdar starfsaðferðir o.fl. er stuðlar að framkvæmd laga um aðgerðir gegn peningabætti.

Í árslok 2008 hafði peningabættisskrifstofu borist alls 41 tilkynning um ábyrgðarmenn um aðgerðir gegn peningabætti sem flokkast eftir tilkynningarskyldum aðilum á eftirfarandi hátt:

Tilkynningarskyldir aðilar:	Fjöldi tilkynninga um ábyrgðarmenn:
a. <u>Fjármálafyrirtæki</u> samkvæmt skilgr. laga um fjármálafyrirtæki.	17
b. <u>Líftryggingafélög og lífeyrissjóðir</u> .	17
c. <u>Váttryggingamiðlarar</u> og váttryggingaumboðsmenn skv. lögum um miðlun váttrygginga þegar þeir miðla líftryggingum eða öðrum söfnunartengdum tryggingum skv. 23. gr. laga um váttryggingastarfsemi, nr. 60/1994.	1
d. Útibú erlendra fyrirtækja á Íslandi og falla undir a–c-lið.	
e. Einstaklingar eða lögaðilar sem í atvinnuskyni stunda gjaldeyrisviðskipti eða yfirfærslu peninga og annarra verðmæta.	
f. <u>Lögmansstofur</u> og aðrir lögfræðingar í ákveðnum tilvikum.	4
g. <u>Endurskoðunarskrifstofur</u> .	2
h. Aðrir einstaklingar og lögaðilar þegar þeir í starfi sínu inna af hendi sömu þjónustu og talin er upp í f-lið, t.d. skattaráðgjafar eða	

aðrir utanaðkomandi ráðgjafar.	
i. Fasteigna-, fyrirtækja- og skipasalar.	
j. Einstaklingar eða lögaðilar sem í atvinnuskyni selja hluti sem greitt er fyrir með reiðufé, hvort sem viðskiptin fara fram í einni greiðslu eða fleiri sem virðast tengjast hver annarri, að fjárhæð 15.000 evrur eða meira miðað við opinbert viðmiðunargengi.	
k. Þjónustuaðilar á sviði fjárvörslu og fyrirtækjaþjónustu.	
l. Einstaklingar eða lögaðilar sem hlotið hafa starfsleyfi á grundvelli laga um happdrætti, eða til reksturs fjársafnana og happdrætta á grundvelli sérlaga þegar greiddir eru út vinningar.	

X. FJÖLDI TILKYNNINGA TIL PENINGAÞVÆTTISSKRIFSTOFU UM GRUNSAMLEG VIÐSKIPTI ÁRIÐ 2008

Á árinu 2008 bárust peningaþvættisskrifstofu alls 520 tilkynningar frá tilkynningarskyldum aðilum. Nær allar tilkynningarnar bárust frá fjármálafyrirtækjum eða 514. Stærsti hluti tilkynninga varðaði fjárhæðir undir 1.000.000 krónur eða 391 tilkynning. Tvær tilkynningar bárust frá endurskoðendum. Engin tilkynning barst vegna gruns um fjármögnun hryðjuverka, en slík tilkynning hefur aldrei borist. Tilkynningarnar flokkast eftir aðilum og fjárhæðum á eftirfarandi hátt:

Upplýsingar úr langflestum tilkynningum voru sendar lögreglunni á höfuðborgarsvæðinu eða annarri

	Fjármálafyrirtæki	Endurskoðendur	Erlendir aðilar og aðrir
Fjöldi tilkynninga samtals: 520			
Fjárhæð:			
0–100.000 kr.	12		
101.000–500.000 kr.	254		
0,5–1 milljón kr.	125		
1-2 milljónir kr.	48		
2-5 milljónir kr.	25	1	1
5-10 milljónir kr.	13		
> 10 milljónir kr.	7		
Ótilgreint	30	1	3
Samtals tilkynningar: 520	514	2	4

staðarlögreglu, þar sem þær voru notaðar við rannsóknir mála. 18 tilkynningar voru rannsakaðar hjá efnahagsbrotadeild ríkislögreglustjóra, en vegna eins máls bárust 14 tilkynningar. Á árinu 2008 leiddi engin tilkynning um grun um peningaþvætti til saksóknar af hálfu efnahagsbrotadeildar.

XI. ÞRÓUN Á FJÖLDA TILKYNNINGA ÁRIN 1993-2008

Fyrstu lög um aðgerðir gegn peningabætti, nr. 80/1993, tóku gildi 1. júlí 1993. Fyrsta tilkynningin um grun um peningabætti barst ríkislögreglustjóra árið 1994 og var það eina tilkynningin það árið. Tilkynningum hefur á hverju ári fjölgað og heildarfjárhæð í þeim viðskiptum sem liggja að baki farið hækkandi. Á tímabilinu frá 1994 til ársins 2007 hefur fjöldi tilkynninga rúmlega 55-faldast og heildarfjárhæð þeirra viðskipta sem tilkynnt er um hefur nánast 20-faldast.

Þróun fjölda tilkynninga um grun um peningabætti og fjárhæðir þeirra má sjá í eftirfarandi töflu:

Ár	Fjöldi tilkynninga	Heildarfjárhæð tilkynninga
1994	1	
1995	9	49.780.000 kr.
1996	2	11.691.000 -
1997	11	93.340.693 -
1998	25	11.097.672 -
1999	55	49.558.051 -
2000	113	130.875.898 -
2001	125	847.690.651 -
2002	189	250.036.428 -
2003	241	303.417.508 -
2004	301	393.829.668 -
2005	283	596.216.345 -
2006	323	455.638.011 -
2007	496	961.526.361 -
2008	520	625.203.112 -

Athygli vekur að heildarfjárhæð tilkynninga lækkaði um 336.323.249 frá árinu 2007 til ársins 2008. Ef til vill má rekja það til hruns íslenska bankakerfisins í október 2008.

XII. FRÆÐSLUFUNDIR Á VEGUM PENINGABVÆTTISSKRIFSTOFU

Árið 2008 stóð Peningabættisskrifstofa fyrir ellefu fræðslu- og kynningarfundum fyrir tilkynningarskylda aðila um aðgerðir gegn peningabætti og fjármögnun hryðjuverka.

Fundirnir voru haldnir hjá eftirfarandi tilkynningarskyldum aðilum:

Nafn tilkynningarskylds aðila:

Valitor (4 fundir)

Straumur hf.

Pricewaterhouse Coopers

Byr Sparisjóður – Borgartúni

Dagsetning fræðslufundar:

7., 8. og 10. janúar

28. mars

8. apríl

16. apríl

Byr Sparisjóður – Hafnarfirði
Straumur hf.
Samtök fjármálafyrirtækja
Icebank

17. apríl
11. desember
15. desember
17. desember

XIII. ÞRÓUN OG AÐFERÐIR VIÐ PENINGAÞVÆTTI

Sífelld er verið að finna upp og þróa nýjar aðferðir við peningaþvætti og fjármögnun hryðjuverka og er þróunin ör á þessu sviði ólögmetrar starfsemi. Bæði FATF og Egmont Group gefa út dæmi (typology) um aðferðir sem notaðar hafa verið við peningaþvætti og fjármögnun hryðjuverka.

FATF gefur reglulega út skýrslur um þróun málaflokksins á ýmsum sviðum fjármála- og viðskiptalífs og eru þar m.a. reifuð dæmi um aðferðir sem hafa verið notaðar við peningaþvætti og fjármögnun hryðjuverka. Þessar skýrslur eru á heimasíðu FATF (www.fatf-gafi.org) undir „Publications – Methods & Trends“. Skýrslurnar eru m.a. eftir árum eftirfarandi:

- **Júlí 2009** – Peningaþvætti í knattspyrnuheiminum.
- **2008** – Peningaþvætti í Netverslun og greiðslukerfum á Netinu. Einnig um fjármögnun gjöreyðingarvopna.
- **2007** – Peningaþvætti í ávinningi af virðisaukaskattsvikum.
- **2006** – Peningaþvætti í vöruflutningum, með nýjum greiðslumiðlum og misnotkun fyrirtækja og þjónustuaðila á sviði fjárvörslu og fyrirtækjaþjónustu.

Egmont Group birtir dæmi um peningaþvætti og fjármögnun hryðjuverka á heimasíðu sinni www.egmontgroup.org undir „Library: Sanitized Cases“. Þar eru dæmin flokkuð, t.d. misnotkun fyrirtækja, misnotkun góðgerðarstarfsemi, misnotkun sérfræðiþjónustu (gatekeepers) o.s.frv. Þar er einnig að finna ritið „FIU’s in Action – 100 cases from the Egmont Group“ sem er mjög fróðlegt: http://www.egmontgroup.org/files/library_sanitized_cases/100casesgb.pdf.

Mikilvægt er fyrir tilkynningarskylda aðila að fylgjast vel með nýjustu aðferðum sem notaðar eru við peningaþvætti og fjármögnun hryðjuverka og eru þeir hvattir til að kynna sér efni ofangreindra skýrslna.

XIV. DÓMAR SEM FJALLA UM PENINGAÞVÆTTI

Enginn hæstaréttardómur féll á árinu 2008 þar sem fjallað er um peningaþvætti. Í einu héraðsdómsmáli, svokölluðu TR-máli (S-252/2008), voru 13 manns ákærðir, aðallega fyrir hylmingu, en til vara fyrir peningaþvætti af gáleysi skv. 4., sbr. 1. mgr. 264. gr. almennra hegningarlaga nr. 19/1940. Ellefu af þeim voru sakfelldir fyrir hylmingu en tveir sýknaðir.

XV. VERKEFNIN FRAM UNÐAN

Verkefni peningaþvættisskrifstofu, eins og í fyrra, eru að ljúka vinnu við eftirfylgni vegna athugasemda og tilmæla FATF sem koma fram í matskýrslu FATF um skrifstofuna og fjallað er um í kafla V hér að framan. Vonir standa til að skráning upplýsinga frá peningaþvættisskrifstofu í landskerfi lögreglunnar hefjist sem allra fyrst en vinna við það verkefni hefur dregist nokkuð. Með skráningunni getur peningaþvættisskrifstofa miðlað upplýsingum til staðarlögreglu og deilda lögreglunnar með enn markvissari hætti en áður. Mikilvægt er að halda áfram fræðslu til tilkynningarskyldra aðila, sérstaklega annarra en fjármálafyrirtækja, og ná til aðila sem ekki hafa fengið fræðslu um aðgerðir gegn peningaþvætti. Hefur töluverður árangur náðst með fræðslu um málaflokkinn og segja má að flestir tilkynningarskyldir aðilar geri sér orðið nokkuð góða grein fyrir mikilvægi hans í starfsemi sinni. Skortur á tilkynningum frá öðrum en fjármálafyrirtækjum sýnir þó að betur má ef duga skal. Einnig þarf að endurnýja fræðsluefni. Mikilvægt er að fulltrúar embættisins geti sótt fundi í því alþjóðasamstarfi sem Ísland er aðili að á sviðinu. Þá þarf að auka þjálfun og menntunarmöguleika starfsmanna ríkislögreglustjóra sem myndi skila sér í rannsóknnum mála og bættri fræðslu.

XVI. FYLGISKJÖL

- A. Leiðbeiningar um tilkynningar vegna gruns um peningabætti og fjármögnun hryðjuverka**
- B. Eyðublað fyrir tilkynningu um grun um peningabætti og fjármögnun hryðjuverka**
- C. Eyðublöð fyrir áreiðanleikakönnun viðskiptamanns**
  - 1) Einstaklingur búsettur hérlendis**
  - 2) Íslenskur lögaðili**
- D. Lagaákvæði sem koma til skoðunar við áreiðanleikakönnun**

Leiðbeiningar

um tilkynningar vegna gruns um peningabætti og fjármögnun hryðjuverka

1.0 Almennt

Leiðbeiningum þessum er ætlað að veita upplýsingar um framkvæmd tilkynninga til lögreglu vegna gruns um viðskipti um peningabætti og fjármögnun hryðjuverka, hvert og hvernig senda skuli tilkynningar og hvaða upplýsingar skuli vera í þeim.

Leiðbeiningar þessar byggjast á lögum nr. 64/2006, um aðgerðir gegn peningabætti og fjármögnun hryðjuverka, reglugerð nr. 550/2006, um tilkynningarskyldu og könnun á áreiðanleika viðskiptamanns í aðgerðum gegn peningabætti og fjármögnun hryðjuverka. Mikilvægt er að tilkynningarskyldir aðilar kynni sér efni laganna og reglugerðarinnar, sem og reglugerðar nr. 626/2006, um meðhöndlun tilkynninga um ætlað peningabætti.

Leiðbeiningum þessum er ekki ætlað að koma í stað ofangreindra laga og reglugerða. Tilkynningarskyldir aðilar eru hvattir til að kynna sér efni þeirra.

Leiðbeiningar þessar eru settar með vísan til 2. mgr. 3. gr. reglugerðar nr. 550/2006.

Sé frekari upplýsinga þörf er hægt að hafa samband við peningabættisskrifstofu sem veitir allar nánari upplýsingar. Starfsmaður peningabættisskrifstofu er Högni Einarsson, lögreglufulltrúi. Vinnusími hans er 444-2578/899-7853 og netfang he@rls.is.

2.0 Hverjir eru tilkynningarskyldir aðilar?

Tilkynningarskyldir aðilar samkvæmt 2. gr. laga nr. 64/2006, um aðgerðir gegn peningabætti og fjármögnun hryðjuverka eru eftirtaldir aðilar:

- m. Fjármálafyrirtæki samkvæmt skilgreiningu laga um fjármálafyrirtæki.
- n. Líftryggingafélög og lífeyrissjóðir.
- o. Vátryggingamiðlarar og vátryggingaumboðsmenn samkvæmt lögum um miðlun vátrygginga þegar þeir miðla líftryggingum eða öðrum söfnunartengdum tryggingum skv. [23. gr. laga um vátryggingastarfsemi, nr. 60/1994](#).
- p. Útibú erlendra fyrirtækja sem staðsett eru á Íslandi og falla undir a–c-lið.
- q. Einstaklingar eða lögaðilar sem í atvinnuskyni stunda gjaldeyrisviðskipti eða yfirfærslu peninga og annarra verðmæta.
- r. Lögmenn og aðrir lögfræðingar í eftirfarandi tilvikum:
  - iii. þegar þeir sjá um eða koma fram fyrir hönd umbjóðanda síns í hvers kyns fjármála- eða fasteignaviðskiptum;
  - iv. þegar þeir aðstoða við skipulagningu eða framkvæmd viðskipta fyrir umbjóðanda sinn hvað varðar kaup og sölu fasteigna eða fyrirtækja, sjá um umsýslu peninga, verðbréfa eða annarra eigna umbjóðanda síns, opna eða hafa umsjón með banka-, spari- eða verðbréfareikningum, útvega nauðsynlegt fjármagn til að stofna, reka eða stýra fyrirtækjum eða stofna, reka eða stýra fjárvörslusjóðum, fyrirtækjum og áþekktum aðilum.
- s. Endurskoðendur.
- t. Aðrir einstaklingar og lögaðilar þegar þeir í starfi sínu inna af hendi sömu þjónustu og talin er upp í f-lið, t.d. skattaráðgjafar eða aðrir utanaðkomandi ráðgjafar.
- u. Fasteigna-, fyrirtækja- og skipasalar.

- v. Einstaklingar eða lögaðilar sem í atvinnuskyni selja hluti sem greitt er fyrir með reiðufé, hvort sem viðskiptin fara fram í einni greiðslu eða fleiri sem virðast tengjast hver annarri, að fjárhæð 15.000 evrur eða meira miðað við opinbert viðmiðunargengi eins og það er skráð hverju sinni.
- w. Þjónustuaðilar á sviði fjárvörslu og fyrirtækjaþjónustu, sbr. skilgreiningu í 3. gr.
- x. Einstaklingar eða lögaðilar sem hlotið hafa starfsleyfi á grundvelli laga um happdrætti, eða til reksturs fjársafnana og happdrætta á grundvelli sérлага þegar greiddir eru út vinningar.

3.0 Hvenær á að senda tilkynningu?

Tilkynningu skal senda til lögreglu þegar skynsamlegur og rökstuddur grunur er um að viðskipti tengist peningabætti og fjármögnun hryðjuverka.

Senda skal tilkynningu til lögreglu svo fljótt sem kostur er eftir að tilkynningarskyldur aðili staðfestir grun sinn.

Engin lágmarksfjárhæð er vegna tilkynninga.

4.0 Hvert á að senda tilkynningu?

Tilkynningu um grun um peningabætti og fjármögnun hryðjuverka skal senda til peningabættisskrifstofu hjá ríkislögreglustjóra.

Hægt er að senda tilkynningu í ábyrgðarpósti á eftirfarandi pósthfang:

Ríkislögreglustjórinn
Peningabættisskrifstofa
Skúlagötu 21
101 Reykjavík.

Einnig er hægt að faxa tilkynningu til peningabættisskrifstofu í eftirfarandi faxnúmer: 444-2598.

5.0 Hvað skal senda með tilkynningu?

Þegar lögreglu er send tilkynning um grun um peningabætti og fjármögnun hryðjuverka skal fylla út og senda eyðublað tilkynningar, sem er fylgiskjal við leiðbeiningar þessar, eða eyðublað með svipuðum upplýsingum og hentar þeirri tegund viðskipta sem tilkynnt er um. Mikilvægt er að eyðublaðið sé fyllt út á sem ítarlegasta hátt og fyllt sé út í alla dálka eyðublaðsins.

Öll frekari gögn og upplýsingar skulu vera meðfylgjandi tilkynningunni sé þeirra þörf til að varpa ljósi á gruninn og veita lögreglu sem ítarlegastar upplýsingar um málið.

Gögn sem ættu að fylgja tilkynningu eru:

- Ljósrit af persónuskilríkjum viðskiptamanns.
- Ljósrit úr fyrirtækjaskrá ríkisskattstjóra sé viðskiptamaður lögaðili.
- Áreiðanleikakönnun viðskiptamanns.
- Öll gögn sem veitt geta upplýsingar um viðskiptin.

Ávallt er hægt að hafa samband við starfsmann peningabættisskrifstofu vegna spurninga sem kunna að vakna í tengslum við tilkynningar.

6.0 Móttaka tilkynningar hjá lögreglu

Lögreglu ber að staðfesta skriflega móttöku tilkynningar. Lögreglu er heimilt, ef brýn nauðsyn krefur, að óska eftir því að viðskipti sem tilkynnt hefur verið um fari ekki fram fyrir en að loknum þeim fresti sem tilgreindur er í tilkynningunni. Lögregla skal tafarlaust gera tilkynnanda viðvart telji hún ekki þörf á að hindra viðskiptin, sbr. 19. gr. laga nr. 64/2006.

7.0 Upplýsingaskylda til lögreglu

Samkvæmt beiðni lögreglu, sem rannsakar peningabætti eða fjármögnun hryðjuverka, skulu tilkynningarskyldir aðilar láta í té allar upplýsingar sem nauðsynlegar eru taldar vegna tilkynningarinnar. Sjá 2. mgr. 17. gr. laga nr. 64/2006.

Slíka beiðni skal bera fram skriflega. Ekki er þörf á dómsúrskurði vegna veitingar upplýsinga. Sjá 4. gr. reglugerðar nr. 550/2006, um tilkynningarskyldu og könnun á áreiðanleika viðskiptamanns í aðgerðum gegn peningabætti og fjármögnun hryðjuverka.

8.0 Tilkynning um grun um peningabætti og fjármögnun hryðjuverka

Sjá eyðublað tilkynningar í fylgiskjali.

Ríkislögreglustjórnin
Peningaþvættisskrifstofa
Skúlagötu 21, 101 Reykjavík
FAX: 444-2598 – Sími: 444-2500

Vinsamlegast fyllið úti í alla dálka.

Tilkynning

um grun um peningaþvætti eða fjármögnun hryðjuverka

skv. 17. eða 18. gr. laga nr. 64/2006.

1.1 Nafn tilkynningarskylds aðila:		1.2 Dags. tilkynningar:
1.3 Nafn sendanda:	1.4 Staða:	
1.5 Nafn ábyrgðarmanns peningaþvættis skv. lögum nr. 64/2006 ef annað en sendanda:		
1.6 Heimilisfang tilkynnanda:	1.7 Sími og netfang:	

Upplýsingar um tilkynnanda

2.1 Tegund viðskipta:	2.2 Viðskiptafærslu lokið: Já Nei	2.3 Dags. viðskipta:
2.4 Nafn viðskiptamanns:	2.5 Kennitala:	
2.6 Nafn stjórnanda og kt. ef viðskiptamaður er lögaðili:		2.7 Tegund skilríkis og númer:
2.8 Fjárhæð viðskipta:	2.9 Tegund fjár (reiðufé o.s.frv.):	2.10 Gjaldmiðill:
2.11 a) Nýr viðskiptamaður: Já Nei b) Upphaf viðvarandi viðskiptasambands:		2.12 Þekkir starfsfólk til viðskiptamanns:
2.13 Ástæða gruns:		

Upplýsingar um viðskipti

3.1 Meðfylgjandi gögn: ___ Afrit skilríkja ___ Önnur skjöl	3.2 Samtals bls: 1 +
---	-------------------------

_____
Staður og dagsetning

_____
Undirskrift sendanda

Áreiðanleikakönnun viðskiptamanns

Einstaklingur búsettur hérlandis

Samkvæmt lögum nr. 64/2006 um aðgerðir gegn peningþvætti og fjármögnun hryðjuverka

1.1 Nafn viðskiptamanns:	1.2 Kennitala:
1.3 Lögheimili:	1.4 Dvalarstaður:
1.5 Starf viðskiptamanns:	1.6 Sími:
1.7 Persónuskilríki sem framvísað er: __ Vegabréf __ Nafnskírteini __ Ökuskírteini (skilríki skal ljósritað og áritað af starfsmanni)	

2.1 Fara viðskipti fram í þágu annars aðila (þriðja manns)? __ Já __ Nei Ef x Já, í þágu hvers fara viðskiptin fram? (svara 2.2-2.4)	
2.2 Nafn og kt. raunverulegs viðskiptamanns:	2.3 Heimilisfang:
2.4 Ástæða þess að viðskiptamaður á viðskipti í eigin nafni en fyrir hönd annars aðila:	

3.1 Hver er tilgangur viðskiptanna:

4.1 Hver er uppruni þeirra fjármuna sem notaðir eru í viðskiptunum:

_____
Staður og dagsetning

_____
Undirskrift viðskiptamanns

Fyllist út af starfsmanni tilkynningarskylds aðila: Dags: __ Gilt skilríki hefur verið ljósritað og áritað. Samþykki starfsmanns:
--

Áreiðanleikakönnun viðskiptamanns

Íslenskur lögaðili

Samkvæmt lögum nr. 64/2006 um aðgerðir gegn peningabætti og fjármögnun hryðjuverka

1.1 Nafn lögaðila:	1.2 Kennitala:
1.3 Skráð heimilisfang:	1.4 Starfsemi lögaðila:
1.5 Nafn fyrirsvarsmanns/framkvæmdastjóra og kennitala:	1.6 Sími:
1.7 Nauðsynleg skjöl og upplýsingar í þeim:	
1.7.1 Vottorð úr hlutafélagaskrá eða sambærilegri skrá liggur fyrir (yngra en 3 mánaða): ☐ Já ☐ Nei	
1.7.2 Upplýsingar um stjórnarmenn og framkvæmdastjóra liggja fyrir: ☐ Já ☐ Nei	
1.7.3 Upplýsingar um aðila sem eiga meira en 25% í lögaðilanum liggja fyrir: ☐ Já ☐ Nei	
1.7.4 Upplýsingar um prókúruhafa og heimild hans til prókúru liggja fyrir: ☐ Já ☐ Nei	
1.7.5 Ljósriti af persónuskilríki prókúruhafa og fyrirsvarsmanns hefur verið framvísað: ☐ Já ☐ Nei	
1.7.6 Meta skal hvort þörf er á samþykktum lögaðilans og endurskoðuðum ársreikningum.	

2.1 Fara viðskipti fram í þágu annars aðila (þriðja manns)? ☐ Já ☐ Nei Ef x Já, í þágu hvers fara viðskiptin fram? (svara 2.2-2.4)	
2.2 Nafn og kt. raunverulegs viðskiptamanns:	2.3 Heimilisfang:
2.4 Ástæða þess að viðskiptamaður á viðskipti í eigin nafni en fyrir hönd annars aðila:	

3.1 Hver er tilgangur viðskiptanna:

4.1 Hver er uppruni þeirra fjármuna sem notaðir eru í viðskiptunum:

_____
Staður og dagsetning

_____
Undirskrift viðskiptamanns

Fyllist út af starfsmanni tilkynningarskylds aðila:

Dags:

Nauðsynleg skilríki liggja fyrir.

Samþykki starfsmanns:

D. Lagaákvæði sem koma til skoðunar við áreiðanleikakönnun

Lög nr. 64/2006 um aðgerðir gegn peningaþvætti og fjármögnun hryðjuverka:

II. kafli. Könnun á áreiðanleika viðskiptamanna.

4. gr. [Tilvik er áreiðanleikakönnun skal fara fram.]¹⁾

Tilkynningarskyldir aðilar samkvæmt lögum þessum skulu kanna áreiðanleika viðskiptamanna sinna í samræmi við ákvæði þessa kafla í eftirfarandi tilvikum:

- Við upphaf viðvarandi samningssambands.
- Vegna einstakra viðskipta að fjárhæð 15.000 evrur eða meira miðað við opinbert viðmiðunargengi eins og það er skráð hverju sinni, hvort sem viðskiptin fara fram í einni færslu eða fleirum sem virðast tengjast hver annari.
- Vegna gjaldeyrisviðskipta að fjárhæð 1.000 evrur eða meira miðað við opinbert viðmiðunargengi eins og það er skráð hverju sinni, hvort sem viðskiptin fara fram í einni færslu eða fleirum sem virðast tengjast hver annari.
- Þegar grunur leikur á um peningaþvætti eða fjármögnun hryðjuverka, án tillits til undanþága eða takmarkana af neinu tagi.
- Þegar vafi leikur á því að fyrirbyggjandi upplýsingar um viðskiptamann séu réttar eða nægilega áreiðanlegar.

¹⁾[L. 77/2008, 3. gr.](#)

IV. kafli. [Einfölduð könnun á áreiðanleika viðskiptamanna.]¹⁾

¹⁾[L. 77/2008, 14. gr.](#)

■ 15. gr. [Viðskiptamenn sem lúta einfaldaðri könnun á áreiðanleika.

Þegar tilkynningarskyldur aðili hefur aflað fullnægjandi upplýsinga um að viðskiptamaður falli undir eftirfarandi er heimilt að beita einfaldaðri áreiðanleikakönnun:

- Lögaðilar sem taldir eru upp í a- og b-lið 1. mgr. 2. gr. og samsvarandi lögaðilar sem hlotið hafa starfsleyfi á Evrópska efnahagssvæðinu. Sama gildir um eftirlitsskyld fjármálafyrirtæki frá löndum utan Evrópska efnahagssvæðisins sem til eru gerðar kröfur sambærilegar við kröfur laga þessara.
- Félög sem skráð eru á skipulegum verðbréfamarkaði samkvæmt skilgreiningu laga um kauphallir.
- Íslensk stjórnvöld.

Við einfaldaða áreiðanleikakönnun gilda ekki ákvæði 5. og 6. gr. Ávallt skal þó skrá nafn einstaklings eða lögaðila, kennitölu og heimilisfang.]¹⁾

¹⁾[L. 77/2008, 11. gr.](#)

■ [15. gr. a. Tilvik þar sem beita má einfaldaðri könnun á áreiðanleika viðskiptamanna.

Í eftirfarandi tilvikum er heimilt að beita einfaldaðri könnun á áreiðanleika viðskiptamanna, sbr. 2. mgr. 15. gr.:

- Þegar staðfest er að greiðsla fyrir viðskipti verði færð til skuldar á viðskiptareikningi á nafni viðskiptamanns í starfandi fjármálafyrirtæki eða samsvarandi lögaðila sem hlotið hefur starfsleyfi á Evrópska efnahagssvæðinu, nema grunur leiki á að viðskiptin tengist peningaþvætti eða fjármögnun hryðjuverka.
- Við gerð líftryggingarsamnings hjá fjármálastofnun, sem hlotið hefur starfsleyfi á Evrópska efnahagssvæðinu, ef árlegt iðgjald viðskiptamanns frá Evrópska efnahagssvæðinu er lægra en 1.000 evrur, miðað við opinbert viðmiðunargengi eins og það er skráð hverju sinni, eða ef um er að ræða eingreiðslu iðgjalds sem er lægri en 2.500 evrur, miðað við opinbert viðmiðunargengi eins og það er skráð hverju sinni. Ef árlegt iðgjald er hækkað, þannig að það verði hærra en 1.000 evrur, miðað við opinbert viðmiðunargengi eins og það er skráð hverju sinni, skal krefjast framvísunar skilríkja, sbr. 5. gr.]¹⁾

¹⁾[L. 77/2008, 12. gr.](#)